Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U003741

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-11-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучеренко Єгор Юрійович
2. Kucherenko Yehor Yuriiovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 13-11-2018

Спеціальність за освітою: 7.130104

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Особливості прояву стійкості зразків сої до комплексу біо- та абіотичних чинників в умовах східної частини Лісостепу України

2. Resistance Expression Peculiarities to a Set of Biotic and Abiotic Factors in Soybean Accessions in the Eastern Forest-Steppe of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Об’єкт дослідження: особливості прояву стійкості у зразків сої різного еколого-географічного походження до збудників фузаріозу, бактеріозу, вірусних хвороб, бобової (акацієвої) вогнівки, посухи і холоду в умовах штучного інфекційного та провокаційного фонів та її зв’язок з цінними господарськими ознаками, визначення типу екологічної пластичності зразків за комплексом цінних господарських ознак та встановлення особливостей її прояву, виділення цінних зразків для поповнення банку генетичних ресурсів рослин та використання як вихідного матеріалу в селекції культури. Мета дослідження: визначення

особливостей прояву стійкості до комплексу шкідливих організмів і стресових умов середовища зразків світового генофонду та сучасних сортів сої, виділення джерел комплексної стійкості в поєднанні з цінними господарськими ознаками, формування на їх основі ознакових колекцій та впровадження у селекційні програми. Методи дослідження: загальнонаукові, польові, лабораторні, статистичні. Новизна: встановлення особливостей прояву стійкості зразків сої різного еколого-географічного походження та сучасних сортів до комплексу шкідливих організмів біотичної природи та абіотичних чинників у поєднанні з цінними господарськими ознаками і відрізняється від раніше відомих робіт використанням сукупності польових і лабораторних методів щодо визначення генотипів з поєднанням цінних ознак, створення на цій основі цінного вихідного матеріалу для селекції сої. Вперше в умовах східної частини Лісостепу України на штучному інфекційному фоні визначено особливості прояву стійкості зразків сої різного еколого-географічного походження до комплексу домінуючих видів збудників кореневих гнилей, на провокаційних фонах – до бактеріозу, вірусних хвороб, бобової (акацієвої) вогнівки. Виявлено зразки зі стабільно високим рівнем стійкості за роками – індивідуальна, групова, комплексна. Установлено реакцію зразків на дію стресових чинників середовища за контрольованих умов температури і вологості та визначено рівень стійкості до холоду і посухи, виявлено генотипи з поєднанням стійкості до хвороб, шкідників, посухи і холоду та високою продуктивністю. Установлено залежність основних елементів продуктивності від рівня стійкості генотипу до шкідливих організмів. Визначено ефективність експрес-методу оцінки зразків сої різного еколого-географічного походження та нових сортів на стійкість до фузаріозних кореневих гнилей в умовах лабораторії. Результати: виділено шість зразків сої з комплексною стійкістю до біо- та абіотичних чинників та її поєднанням з продуктивністю, які передано для реєстрації в НЦГРРУ. Виділено стійкий до фузаріозних кореневих гнилей, бактеріозу, вірусних хвороб, бобової (акацієвої) вогнівки, холоду та посухи матеріал, який використовується в лабораторії селекції сої Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН. Розроблено "Спосіб оцінки стійкості сої збудників фузаріозу". Створено за участю здобувача один сорт сої, який передано на державне сортовипробування. Сформовано каталог вихідного матеріалу для селекції сої на стійкість до основних збудників хвороб і шкідників. Обґрунтовано спосіб оцінки селекційної цінності щодо поєднанням цінних господарських ознак за екологічною пластичністю. Ступінь впровадження: розроблений метод апробовано в лабораторії селекції сої ІР. Сфера впровадження: наукові установи НААН, НАН і Мінагрополітики України, навчальні заклади, агроформування АПК України.

2. Object of the research: peculiarities of the soya samples resistance manifestation of different ecological and geographical origin to Fusarium, bacteriosis, virus diseases, Etiella Zinckenella, drought and cold in the conditions of artificial infectious and provocative backgrounds and its connection with valuable farming features, the determination of the type of ecological samples plasticity by the complex of valuable farming features and the establishment of its peculiarities manifestation, the selection of valuable samples for replenishing the bank of plant genetic resources and using it as the initial material in the crop selection. Purpose of the research: determination of the peculiarities of the resistance manifestation to the complex of harmful organisms and stressful environmental conditions of the world gene pool samples and modern soya varieties, the selection of integrated resistance sources in combination with valuable farming features, the formation on its basis the peculiarities collections and further introduction into breeding programs. Methods of the research: general scientific, field, laboratory, statistical. Novelty: the establishment of the peculiarities of the soya samples resistance of various ecological and geographical origin and modern varieties to the complex of harmful organisms of biotic genesis and abiotic factors in combination with valuable farming features; the study differs from the previously known works by using a set of field and laboratory methods for determining genotypes with the combination of valuable features, and the creation on its basis a valuable source for the final soya bean selection. For the first time in the conditions of the eastern part of the Ukraine's forest-steppe on the artificial infectious background, the features of the soya samples resistance of various ecological and geographical origin to the complex of dominant species of root rot are determined, as well as the resistance to bacteriosis, virus diseases, Etiella Zinckenella on the provocative backgrounds. The samples with stable high resistance (individual, group, complex) over the years were found. The samples reaction to the environmental stress factors under controlled conditions of temperature and

humidity was determined as well as the level of resistance to cold and drought; genotypes with a combination of resistance to diseases, pests, drought, cold and high productivity were revealed. The dependence of the main productivity elements on the genotype resistance level to harmful organisms was defined. The efficiency of the express method for evaluating soya samples of different ecological and geographical origin and new varieties for resistance to fusarium root rot in the laboratory conditions was determined. Results: Six samples of soya with complex resistance to biotic and abiotic factors and its combination with productivity, which were transferred for the registration at the National Center of Plant Genetic Resources of Ukraine. A resistant material to fusarium root rot, bacteriosis, virus diseases, Etiella Zinckenella, cold and drought material, which is used in the soya selection laboratory of the Institute of Plant Cultivation named after V. Ya. Yuriev is determined. A "Method for evaluating the resistance of soya to fusariosis pathogens " was developed. One soya variety was created with the participation of the applicant; it was transferred to the state variety trial. The catalogue of the initial material for soya breeding was formed for the resistance to the main pathogens of diseases and pests. The method of breeding value estimation as to the combination of valuable farming features according to ecological plasticity was given. Degree of introduction: the developed method was tested in the laboratory of soya selection at the Institute of Plant Cultivation. Fields of introduction: scientific institutions of NAAS, National Academy of Sciences and the Ministry of Agrarian Policy of Ukraine, educational institutions, agrarian formations of agro-industrial complex of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петренкова Віра Павлівна
2. Petrenkova Vira Pavlivna

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білявська Людмила Григорівна

2. Biliavska Liudmyla Hryhorivna

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Січкар В'ячеслав Іванович

2. Sichkar Viacheslav Ivanovych

Кваліфікація: д. б. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Кириченко Віктор Васильович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Кириченко Віктор Васильович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.